

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN LAUSUNTO 4/2013 vp

Valtioneuvoston kirjelmä yhteisen maatalous- politiikan uudistamista koskevista komission ehdotuksista

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 8 päivänä maaliskuuta 2013 lähettänyt jatkokirjelmän 4. MMM 01.03.2013 asiassa yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevista komission ehdotuksista U 69/2011 vp ympäristövaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- maatalousneuvos Kari Valonen, maa- ja metsätalousministeriö

- ympäristöneuvos Tarja Haaranen, ympäristöministeriö
- professori Jyrki Niemi, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT
- tutkimuspäällikkö Johan Åberg, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- erityisasiantuntija Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto ry.

Viitetiedot

Valiokunta on aikaisemmin antanut asiasta lausunnot YmVL 14/2012 vp ja YmVL 15/2012 vp.

VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

Ehdotus

Maatalous- ja maaseudun kehittämissuositusta äänesti yhteisen maatalouspolitiikan uudistuspaaketista 23.—24.1.2013 kokouksessaan. Nykyisen puheenjohtajamaan Irlannin kauden alkupuolella on tarkoitus käydä läpi kaikki vielä avoinna olevat asiat, jotta neuvoston on mahdollista muodostaa kantansa lainsäädäntöpakettiin. Raportoitujen kannat ja poliittisten ryhmien laatimat kompromissit saivat valiokunnassa laajan tuen. Euroopan parlamentin täysistunnon on tarkoitus äänestää kannastaan 11.—14.3.2013 pidettävässä kokouksessa. Irlanti pyrkii siihen, että neuvosto muodostaisi oman kantansa maa-

liskuun maatalous- ja kalastusneuvostossa 18.—19.3.2013, jonka jälkeen viralliset trilogineuvottelut kompromissista Euroopan parlamentin ja komission kanssa voitaisiin aloittaa. Irlannin tavoitteena on saavuttaa yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksesta poliittinen yhteisymmärrys kesäkuun neuvostossa 24.—25.6.2013.

Lissabonin sopimuksen mukaisesti Euroopan parlamentti ja neuvosto päättävät tulevasta yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevasta lainsäädännöstä tavanomaista lainsäädäntömenettelyä noudattaen eli yhteispäätösmenettelyn mukaisesti.

Eurooppa-neuvosto pääsi kokouksessaan 7.—8.2.2013 ratkaisuun monivuotisista rahoituskehysistä kaudelle 2014—2020. Ratkaisu luo pohjan myös yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisen sisältökysymyksissä etenemiselle. Eurooppa-neuvosto päätti asettaa yhteisön makсутoumukset kaudelle 2014—2020 yhteen prosenttiin jäsenvaltioiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta, eli komission alkuperäistä ehdotusta leikattiin huomattavasti. Eurooppa-neuvosto vahvisti päätöksessään yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet, joiden mukaan yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) tavoitteena on lisätä maatalouden tuottavuutta edistämällä teknistä kehitystä sekä varmistamalla, että maataloustuotantoa kehitetään järkiperaisesti ja että tuotantontekijöitä, varsinkin työvoimaa, hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla. Tarkoituksena on tällä tavoin taata maatalousväestölle kohtuullinen elintaso erityisesti lisäämällä maataloudessa työskentelevien henkeä kohden laskettuja tuloja, vakauttaa markkinat, varmistaa elintarviketarjonta ja taata kohtuulliset kuluttajahinnat. Maatalouden yhteiskunnallinen rakenne sekä eri maatalousalueiden väliset rakenteelliset erot ja luonnonolojen erot olisi otettava huomioon. Edellä esitetyn perusteella uudistuksilla on varmistettava:

- 1) elinkelpoinen ruoan tuotanto,
- 2) luonnonvarojen kestävä hoito ja ilmastotoimet ja
- 3) tasapainoinen aluekehitys.

Lisäksi YMP olisi perinpohjaisesti yhdennettävä Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin ja erityisesti kestävä kasvun tavoitteeseen niin, että samalla noudatetaan täysimääräisesti tälle politiikalle perussopimuksessa määrättyjä tavoitteita.

Eurooppa-neuvosto päätti myös, että uuden viherryttämistuen osuus suorista tuista on komission ehdotuksen mukainen 30 %. Jäsenmaille annetaan kuitenkin joustavuutta viherryttämistoimien valinnassa. Ekologisen alan vaatimus tulee toteuttaa siten, että se ei edellytä pinta-alan poistamista tuotannosta, ja välttää tulonmenetykset viljelijöille. Komission yksityiskoh-

taisia ehdotuksia näiltä osin odotetaan saataviksi maaliskuun alkupuolella.

Perustukeen oikeutettujen viljelijöiden olisi joko noudatettava tukikelpoisilla hehtaareillaan komission ehdottamaa kolmea viherryttämistointia tai vastaavia toimia tai näiden yhdistelmää. Vastaavia toimia olisivat: a) maaseudun kehittämisasetuksen (EY) N:o 1698/2005 mukaiset ympäristötukisitoumukset tai tulevan maaseudun kehittämisasetuksen mukaiset ympäristökorvaussitoumukset tai vesipuitedirektiiviin liittyvän tuen sitoumukset tai sitoumukset, jotka täyttävät näiden vaatimukset; ja b) kansalliset tai alueelliset ympäristösertifiointiohjelmat, jotka täyttävät maaperän ja veden laatua, luonnon monimuotoisuutta, maiseman säilyttämistä ja ilmaston muutoksen lieventämistä ja sopeuttamista koskevat tavoitteet ja jotka sisältävät täydentävien ehtojen pakolliset normit ylittävän kansallisen ympäristölainsäädännön noudattamisen sertifioinnin. Näiden ohjelmien on oltava tehokkaita, tasapuolisia ja läpinäkyviä. Jäsenmaat voisivat päättää, että ne eivät käytä tai käyttävät vain yhtä tai molempia yllä mainituista vaihtoehtoista a) ja b). Jäsenmaiden olisi ilmoitettava komissiolle ne sitoumukset ja ohjelmat, joita ne aikovat käyttää viherryttämistoimia vastaavina toimina. Komissio hyväksyisi nämä vastaavat toimet. Vaihtoehtoisesti joku sitoumuksista tai kaikki sitoumukset voitaisiin tunnistaa komission hyväksymässä kansallisessa tai alueellisessa maaseudun kehittämisohjelmassa. Komissio voisi täytäntöönpanosäädöksillä määrittää tarkemmin edellä mainittujen sitoumusten ja sertifiointiohjelmien vastaavuudet.

Viherryttämistuki olisi vuotuista tukea tukihakemuksessa ilmoitettua tukikelpoista hehtaaria kohden. Sen määrä laskettaisiin jakamalla vuosittain viherryttämistukeen varattava kokonaismäärä ilmoitettujen tukikelpoisten hehtaareiden kokonaismäärällä. Jäsenmaa voisi päättää vaihtoehtoisesti myöntää viherryttämistuen viljelijäkohtaisesti prosenttiosuutena hänen aktiivisiensa tukioikeuksien kokonaisarvoa kohti, jos jäsenmaa päättää soveltaa yhdistelmämallia 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti tai se päättää soveltaa sisäiseen tukien tasaamiseen 22 artiklan

5a kohtaa (ulkoisen konvergenssin kaavan soveltaminen). Viljelyn monipuolistamisvaatimusta puheenjohtajamaa ehdottaa muutettavaksi siten, että alaraja toimen toteuttamiselle olisi komission ehdottaman 3 ha:n sijaan 15 ha. Pääkasvia ei saisi olla enempää kuin 70 % peltoalasta, ja kaksi pääkasvia yhdessä ei saisi kattaa enempää kuin 95 % peltoalasta. Viljelyn monipuolistamisvaatimus ei koskisi kuitenkaan kaikkia tiloja. Viljelyn monipuolistamisvaatimusta ei myöskään sovelleta hernekasvien viljelyssä olevaan peltoalaan. Jäsenvaltiot voisivat päättää olla soveltamatta viljelyn monipuolistamisvaatimusta pinta-alaltaan alle 10 hehtaarin maatalousmaihin, jotka rajoittuvat ympäröivään metsään siten, että metsään rajoittuvan ympärysviivan osuus on vähintään 75 % tämän maatalousmaan ympärysviivasta ja suora linja osoittaa ympärysviivan loppuosan. Kasvilla tarkoitettaisiin kasvitieteellisen luokittelun mukaisesti eri sukuun kuuluvia kasveja. Kuitenkin syys- ja kevätmuotoiset kasvit katsottaisiin eri kasveiksi, samoin kesanto. Pysyvän nurmen osalta puheenjohtajamaa ehdottaa, että viljelijöiden olisi ylläpidettävä pysyvän nurmen aloina ne alat, jotka he ilmoittavat pysyvinä nurmina vuoden 2014 tukihakemuksessaan. Nämä alat muodostaisivat pysyvien nurmien viitealat. Pysyvien nurmien viitealoja tulisi lisätä niissä tapauksissa, joissa viljelijällä on velvollisuus palauttaa alat pysyviksi nurmiksi vuonna 2014 ja/tai 2015 horisontaalijärjestelyn artiklan 93 mukaisesti. Komission ehdotuksessa mainittu mahdollisuus sallia viljelijöiden muuttaa muuhun käyttöön enintään 5 % heidän pysyvien nurmiensa viitealasta on säilytetty puheenjohtajamaan ehdotuksessa. Jos tilan tukikelpoisen maatalousmaan ala on yli 15 hehtaaria, viljelijöiden tulisi varmistaa, että vähintään 7 % heidän tukikelpoisista hehtaareistaan, pois lukien pysyvän nurmen ala, on ekologista alaa. Ekologiseksi alaksi voitaisiin lukea:

- a) kesanto;
- b) terassit;
- c) maisemapiirteet;
- d) suojakaistat, joilla ei käytetä lannoitteita tai kasvinsuojeluaineita;

e) maatalous-metsä-käytössä (agro-forestry) olevat tukikelpoiset hehtaarit;

f) pysyvien kasvien alat, joilla on enemmän kuin 20 ja vähemmän kuin 70 puuta hehtaarilla;

g) tukikelpoisten hehtaareiden kaistat metsäreunoilla;

h) alat, jotka kuuluvat maaseudun kehittämisasetuksen (EY) N:o 1698/2005 mukaisiin ympäristötukisitoumuksiin tai tulevan maaseudun kehittämisasetuksen mukaisiin ympäristökorvaussitoumuksiin tai vesipuitedirektiiviin liittyvän tuen sitoumuksiin, jotka on todennettu viherryttämistoimia vastaaviksi toimiksi yhden tai useamman kohdissa a)–f) mainitun ekologisen alan suhteen;

i) tietyt metsitetyt alat.

Jäsenvaltiot voisivat päättää, mitkä edellä mainituista aloista katsottaisiin heidän maassaan ekologisiksi aloiksi. Voidakseen ottaa huomioon ekologisten alojen tyyppien spesifisyyden, jäsenvaltiot voisivat käyttää pinta-alaaan liittyviä painokertoimia laskiessaan tilan ekologisten alojen kokonaishehtaaramäärää. Painokertoimet säädettäisiin perusasetuksen liitteessä. Ekologisen alan vaatimusta ei sovellettaisi:

a) tiloihin, joilla tukikelpoisesta maatalousmaasta yli 75 % on pysyvällä nurmella tai vedenalaisviljelyssä (= riisi);

b) tilan peltoalaan, joka on kokonaan nurmen tai muun ruohomaisen rehun tuotannossa, kokonaan kesannolla tai näiden käyttömuotojen yhdistelmässä; vaihtoehtoisesti jos tällaisessa viljelyssä on yli 70 % tilan peltoalasta, tämä ala voitaisiin jättää viljelyn monipuolistamisvaatimuksen ulkopuolelle;

c) hernekasvien viljelyssä olevaan tilan peltoalaan;

d) tilan laajaperäisesti viljeltyihin pysyviin kasveihin.

Jäsenvaltiot voisivat päättää, että ekologisen alan vaatimusta ei sovelleta pinta-alaltaan alle 10 hehtaarin maatalousmaihin, jotka rajoittuvat ympäröivään metsään siten, että metsään rajoittuvan ympärysviivan osuus on vähintään 75 % tämän maatalousmaan ympärysviivasta ja suora linja osoittaa ympärysviivan loppuosan.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää komission ehdotusta yhteisen maatalouspolitiikan uudistamiseksi hyvänä lähtökohtana tuleville keskusteluille uudistuksen sisällöstä. Valtioneuvosto yhtyy komission esityksen tavoitteisiin elinvoimaisen elintarviketuotannon ja ruokaturvan ylläpitämisestä kaikilla yhteisön alueilla, luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja ilmastotoimenpiteistä sekä tasapainoisesta alueellisesta kehityksestä.

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti suorien tukien viherryttämiseen. Viherryttämisen osalta valtioneuvosto katsoo, että uutta byrokratiaa ei pidä luoda tai hallinnollista taakkaa lisätä. Vuosien 2014—2020 rahoituskehyksiä koskeissa päätelmissään Eurooppa-neuvosto päätti, että viherryttämistuen osuus suorista tuista on 30 %. Eurooppa-neuvosto päätti myös, että jäsenmaille annetaan joustavuutta viherryttämistuen soveltamiseen. Lisäksi päätelmissä todetaan, että ekologisen alan vaatimus tulee toteuttaa siten, että se ei edellytä pinta-alan poistamista tuotannosta ja että vältetään perusteettomat tulonmenetykset viljelijöille.

Komission esittämiä viherryttämistoimia tulisi valtioneuvoston mielestä yksinkertaistaa niin, että:

- viljelyn monipuolistamisvaatimuksessa ehtona LFA-alueella on kahden kasvin viljely komission esittämän kolmen kasvin vaatimuksen sijaan.

- tilan pinta-alan alarajan toimenpiteelle tulee olla kolmea hehtaaria korkeampi, esimerkiksi 15 ha.

- ekologisen alan tulee täyttää komission asettamat tavoitteet ympäristöhyötyjen saavuttamisesta. Ekologisen alan vaatimus tulee kuitenkin toteuttaa Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti siten, että viljelijöille ei aiheudu perusteettomia tulonmenetyksiä eikä pinta-alaa tarvitse poistaa tuotannosta. Ekologisen alan vaatimuksen ei tule aiheuttaa merkittävästi lisää hallinnollista taakkaa ja kustannuksia, mm. pinta-alojen digitointivaatimuksista ja valvonnasta johtuen. Hallinnollisen taakan minimoimisen ja ympäristöhyötyjen saavuttamisen näkökulmasta ekologiseksi alaksi tulisi lukea esimerkiksi ne

kesannot ja suojakaistat, jotka sijaitsevat tukikelpoisella peltoalalla. Ekologisen alan vaatimuksen toteuttamiselle tulee asettaa vastaava vähimmäispinta-alaraja kuin viljelyn monipuolistamisvaatimuksessa.

- viljelyn monipuolistamisvaatimuksesta ja ekologisen alan vaatimuksesta tulisi vapauttaa ne tilat, joiden peltopinta-alasta huomattava osa (vähintään 70 %) on nurmella, viherkesannolla ja/tai pysyvillä kasveilla, kuten marjapensailta tai hedelmäpuilla.

- pysyvän nurmen vaatimusta tulee toteuttaa kansallisella tai alueellisella tasolla lohkotason sijaan.

- ne viljelijät, joiden tuotannossa on jo muutoin erityisesti otettu huomioon ympäristönhoito ja -suojaus, tulee oikeuttaa joustavasti viherryttämistukeen.

Koska kasvin määritelmä on viherryttämisen näkökulmasta keskeinen asia, se tulee antaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen tasolla. Määritelmän tulee olla yksityiskohtainen, ja eri kasvilajit sekä niiden syys- ja kevätkylvöiset muodot tulee luokitella erillisiksi kasveiksi.

Valtioneuvoston mielestä puheenjohtajamaan viherryttämistuen artikloihin tekemät muutosehdotukset ovat oikean suuntaisia. Ehdotuksen tulisi kuitenkin paremmin ottaa huomioon Suomen pohjoinen sijainti ja metsäisten alueiden suhde maatalousmaahan. Ne tilat, joiden peltopinta-alasta huomattava osa (vähintään 70 %) on nurmella, viherkesannolla ja/tai pysyvillä kasveilla, tulisi vapauttaa viljelyn monipuolistamisvaatimuksesta ja ekologisen alan vaatimuksesta. Valtioneuvoston mielestä myös Euroopan parlamentin maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan kannat viherryttämistä ovat mm. seuraavassa todetuilta osin oikean suuntaisia. Ne tilat, joiden peltopinta-alasta huomattava osa on nurmella, tulisi vapauttaa viljelyn monipuolistamisvaatimuksesta ja ekologisen alan vaatimuksesta kokonaan. Valtioneuvosto katsoo kuitenkin, että muun peltoalan hehtaariarajoitusta ei tarvittaisi, sillä se monimutkaistaa järjestelmää. Pysyvän nurmen ja laitumen säilyttämistä koskeva valiokunnan kanta on selkeämpi kuin puheenjohtajamaan ehdotus.

Tiloilla, jotka sijaitsevat 62. leveyspiirin pohjoispuolella, tulisi viljellä vähintään kahta kasvia. Yhteisen maatalouspolitiikan politiikkatoimia on kehitettävä niin, että toteutetaan EU:n Itämeri-strategiaa ympäristön suojelemiseksi. Tarvitaan alueellisesti kohdennettuja toimenpiteitä vesistökuormituksen vähentämiseksi ja lannan käsittelystä aiheutuvien typpi-, fosfori- ja ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi. Erityisesti Itämeren valuma-alueella tukea on ohjattava ravinteiden tehokkaampaan hyödyntämiseen ja vähentämiseen. Myös mm. uudistamista edistävien kansainvälisten yhteistyöhankkeiden rahoittamista Itämeri-strategian toteuttamiseksi tulee helpottaa.

Valtioneuvosto katsoo, että komission ehdotus kosteikkojen ja hiilirikkaiden maiden suojelusta on tavoitteiltaan oikea ja perusteltu. Ehdotus aiheuttaisi kuitenkin ongelmia maatilojen rationaalisen kehittämisen näkökulmasta monilla

alueilla Suomessa ja merkittäviä hallinnollisia kustannuksia. Ehdotuksen takautuva soveltaminen aiheuttaisi mahdollisesti omaisuuden suojaan liittyviä perustuslaillisia ongelmia. Toisaalta raivauskiellon tuleminen voimaan tulevaisuudessa voisi johtaa turvemaiden lisääntyvään raivaamiseen ennen kiellon voimaantuloa. Vastavaan tavoitteeseen tulisi pyrkiä muilla toimenpiteillä, mm. rajoittamalla tukien myöntämistä raivatuille aloille EU-säännösten sallimissa puitteissa. Euroopan parlamentin maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta on esittänyt toimenpidevaatimuksen poistamista täydentävistä ehdoista. Neuvoston teknisessä käsittelyssä kasvava joukko jäsenmaita (11 jäsenmaata) on kannattanut vaatimuksen poistamista täydentävistä ehdoista. Lopullinen valtioneuvoston kanta asiaan otetaan Euroopan parlamentin kannan vahvistuttua.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta viitaten aikaisempiin lausuntoihinsa (YmVL 14/2012 vp ja YmVL 15/2012 vp) uudistaa niissä esittämänsä kannanotot ja pitää ehdotusten kehittymisen suuntaa ympäristötavoitteiden näkökulmasta pääosin oikean suuntaisena. Valiokunta pitää tarpeellisena, että kompromissiesityksissä jäsenmaille annetaan joustavuutta viherryttämisen soveltamiseen, mutta uudistuksen erittäin keskeisenä tavoitteena oleva ympäristönsuojelun tehostaminen tulee saavuttaa käytännössä.

Keskeisin esitetyistä viherryttämistoimenpiteistä on ns. ekologisen alan vaatimus, jolla voidaan edistää maatalousalueiden monimuotoisuutta ja oikein kohdennettuna myös tukea vesien suojelun tavoitteiden toteutumista. Komission vaikutusarvioinnin mukaan 7 prosentin ekologisen alan vaatimus tuottaisi ympäristöhyötyjä, muttei aiheuttaisi kohtuuttomia kustannuksia viljelijöille. On tärkeää vahvistaa kasvipeitteisyyttä riittävästi kaikilla tiloilla, koska se edistää osaltaan vesienhoitosuunnitelmien ta-

voitteiden toteutumista valumien vähentämisessä. Talviaikaisella kasvipeitteisyydellä vähennetään peltoviljelystä aiheutuvaa maaperän eroosiota ja ravinteiden huuhtoutumista sekä hiilidioksidipäästöjä, parannetaan maan rakennetta orgaanisen aineksen kertymisen ja pieneliötoiminnan vilkastumisen kautta sekä lisätään luonnon monimuotoisuutta.

Eurooppa-neuvoston päätelmissä esitetään, että ekologisen alan vaatimus tulee toteuttaa siten, että se ei edellytä pinta-alan poistamista tuotannosta ja että vältetään perusteettomat tulonmenetykset viljelijöille. Valiokunta pitää tärkeänä, että ekologisen alan vaatimus täyttää komission asettamat tavoitteet ympäristöhyötyjen saavuttamisesta. Viljelyn monipuolistamisvaatimuksen osalta valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan, jonka mukaan viljelyn monipuolistamisvaatimuksessa ehtona LFA-alueella olisi kahden kasvin viljely komission esittämän kolmen kasvin vaatimuksen sijaan. Lisäksi tilan pinta-alan alarajan toimenpiteelle tulisi olla kol-

mea hehtaaria korkeampi, esimerkiksi 15 hehtaaria.

Viherherryttämisen haasteet liittyvät byrokratian kasvuun ja valvontatarpeen lisääntymiseen. Tukijärjestelmiä on kyettävä yksinkertaistamaan ja tekemään ympäristötoimenpiteisiin osallistuminen viljelijöille joustavaksi ja kustannustehokkaaksi. Suomen maatalouden kannalta on myös erittäin tärkeää kansallisten tukijärjestelmien (liittymissopimuksen artikkelit 141 ja 142) säilyttäminen.

Valiokunta toteaa, että maaseudun kehittämisen osalta Eurooppa-neuvosto päätti rahoituksen jäsenmaakohtaisesta jaosta sekä yleisistä ja kokriteereistä. Ratkaisun perusteella Suomen maaseudun kehittämisrahoitus pysyy melko lähellä nykytasoa, mikä on ensiarvoisen tärkeää muun muassa ympäristön kannalta keskeisimmän ympäristökorvausjärjestelmän rahoituksen turvaamisessa. Valiokunta pitää tärkeänä, että Leader-toimintatapaan osoitetaan jatkossa vähintään 5 prosentin osuus maaseuturahaston varoista. Nykyisellä ohjelmakaudella valtaosalla toimintaryhmistä ympäristö on ollut yksi paikallisen kehittämisstrategian painopisteistä. Toimintaryhmien kautta on muun muassa laadittu tai päivitetty lähes 200 ympäristön- tai maisemanhoitosuunnitelmaa. Lähellä oleva ympäristö, sen viihtyvyys, järvien kunto tai luonnossa liikkumismahdollisuudet ovat tärkeimpiä ympäristöteemoja, joita toimintaryhmät haluavat edistää. Toimintatavalla saadaan lisää resursseja kehittämistyöhön. Myös muiden rahastojen osallistumista paikallislähtöiseen toimintaan tulee vahvistaa. EAKR:n ja ESR:n osallistuminen paikalliseen kehittämiseen laajentaisi paikallistoimijoiden mahdollisuuksia osallistua alueensa ympäristöasioiden kehittämiseen nykyistä paremmin.

Valiokunta katsoo valtioneuvoston kannan mukaisesti, että komission ehdotus kosteikkojen ja hiilirikkaiden maiden suojelusta on tavoitteiltaan oikean suuntainen ja perusteltu. Ehdotus aiheuttaisi kuitenkin ongelmia maatalojen rationaalisen kehittämisen näkökulmasta monilla alueilla Suomessa ja lisäisi hallinnollisia kustannuksia. Ehdotuksen mahdollinen takautuva soveltaminen aiheuttaisi omaisuuden suojaan liittyviä perustuslaillisia ongelmia. Valtioneuvoston muutetun kannan mukaisesti vastaavien tavoitteiden saavuttamiseksi tulee asian jatkovalmistelussa etsiä vaihtoehtoisia ratkaisumalleja, kuten esimerkiksi raivattavien peltöjen tukien myöntämisen rajoittamista EU-säännösten sallimissa puitteissa. Valiokunta pitää lisäksi välttämättömänä lannankäsittelyn tehostamista biokaasumenetelmän laajemmalla käyttöönottolla, jolloin ravinteiden kierrätys tehostuu ja samalla fossiilista energiaa voidaan korvata bioenergialla.

Valiokunta korostaa lopuksi, että uusilla viherherryttämistoimilla on saavutettava tavoiteltu nykyistä korkeampi taso koko EU:n maatalouden ympäristönhoidolle. Erityisesti Itämeren tilan parantamisen kannalta on keskeistä huolehtia siitä, että maatalouspolitiikan uudistuksessa saavutetaan vesiensuojelun nykyistä korkeampi perustaso kaikissa Itämeren valuma-alueen EU-jäsenmaissa.

Lausunto

Lausuntonaan ympäristövaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 14 päivänä maaliskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Martti Korhonen /vas	Sari Palm /kd
vpj.	Rakel Hiltunen /sd	Anni Sinnemäki /vihr
jäs.	Jouni Backman /sd	Mirja Vehkaperä /kesk
	Pauli Kiuru /kok	Juha Väättäinen /ps
	Jukka Kärnä /sd	vjäs. Inkeri Kerola /kesk
	Eeva-Maria Maijala /kesk	Merja Kuusisto /sd.
	Tapani Mäkinen /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jaakko Autio.

ERIÄVÄ MIELIPIDE 1**Perustelut**

Keskustan ryhmän mielestä ehdotus kosteikkojen ja hiilirikkaiden maiden suojelusta ei ole tavoiteltaan oikea eikä perusteltu toimenpide. Ryhmän mielestä turvemaiden raivaaminen tukikelpoiseksi peltomaaksi tulee olla mahdollista jatkossakin. Raivaamisen tulee olla sallittua, koska raivaaminen on monille erityisesti Pohjois-Suomen viljelijöille tärkeää tilan jatkuvuuden turvaamiseksi ja lannan järkevien levitysalojen turvaamiseksi.

Ryhmä huomauttaa myös, että turvemaista raivatut pellot tulevat lähes poikkeuksetta nurmiviljelyyn. Nurmiviljelyssä pellot uusitaan

keskimääräin viiden vuoden välein, jolloin turvealue on avoinna vain 1—2 kk viidessä vuodessa ja muut ajat nurmiviljelyssä olevat turvemaat sitovat hiiltä.

Yhdymme muilta osin valiokunnan kantaan.

Mielipide

Edellä olevan perustella esitämme,

että emme yhdy ympäristövaliokunnan kantaan kosteikkojen ja hiilirikkaiden maiden raivaamisen rajoittamisesta, koska se ei ole tavoiteltaan oikea eikä perusteltu toimenpide.

Helsingissä 14 päivänä maaliskuuta 2013

Eeva-Maria Maijala /kesk
Mirja Vehkaperä /kesk
Inkeri Kerola /kesk

ERIÄVÄ MIELIPIDE 2**Perustelut**

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä pitää erityisesti komission esitystä turvamaiden raivauskiellosta täysin vääränä sekä ylimitoitettuna toimenpiteenä. Toteutuessaan tämä esitys — mitä maamme hallitus ymmärtämättömyydessään tukee — vaikuttaisi etenkin maatalouteen heikentävästi, koska Suomessa ko. maiden osuus on poikkeuksellisen iso. Jos esitys toteutuu, se rajoittaisi sekä estäisi kotieläintilojen laajennuksia, koska peltoalaa ei voisi enää raivata lisää tilatarpeen täyttämiseksi. Kokonaisuudessaankin koko esitys syrjii suomalaisia ja viljelijöitä, eikä sitä sen vuoksi pitäisi sisällyttää osaksi unionin yhteistä maatalouspolitiikkaa.

Lisäksi on syytä muistaa, että tällä esityksellä ei olisi juurikaan vaikutusta puhuttaessa ilmas-

tonmuutoksen hillitsemisestä Euroopan unionin alueella. Perussuomalaiset näkevätkin, että tämä esitys on kohtuuton, koska nyt jo koko Suomen maatalous on ongelmissa. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä korostaakin sitä, että on huolehdittava siitä, ettei maatalouden kokonaistuki laske eivätkä maksatukset viivästy missään olosuhteissa.

Mielipide

Edellä olevan perustella esitän,

että edellä olevilla perusteilla esitys olisi pitänyt mielestämme hylätä. Toivomme, että suuri valiokunta ottaa huomionsa huomioon nämä näkökannat.

Helsingissä 14 päivänä maaliskuuta 2013

Juha Väättäinen /ps